

LPB Bank publiskais finanšu pārskats

2023. gada 1. ceturksnis

VISPĀRĒJA INFORMĀCIJA

Akciju sabiedrība "LPB Bank" (līdz 2017.gada 15. decembrim AS "Latvijas pasta banka") (turpmāk tekstā – Banka) tika reģistrēta Latvijas Republikā 2008. gada 5. septembrī, vienotais reģistrācijas Nr.50103189561. Bankas juridiskā adrese ir Brīvības 54, Rīgā, LV-1011.

Šis publiskais ceturkšņa pārskats ir sagatavots atbilstoši Finanšu kapitāla un tirgus komisijas "Banku publisko ceturkšņa pārskatu sagatavošanas noteikumiem" ar mērķi sniegt ieinteresētām personām informāciju par Bankas finansiālo stāvokli.

BANKAS DARBĪBAS STRATĒGIJA UN MĒRĶI

Bankas darbības stratēģijas pamatā ir turpināt attīstīt banku, kas specializējas noteiktā virzienā, strādājot ar noteiktu klientu loku un attīstot šiem klientiem interesantus un nepieciešamus produktus un atbilstošas pakalpojumu sniegšanas tehnoloģijas.

Bankas vizija – kļūt par ērtu un drošu Banku, kas elastīgi pielāgojas klientu vajadzībām, vienlaicīgi pilnveidojot Bankas risku vadības sistēmas.

Bankas misija - nodrošināt klientu vajadzībām atbilstošu un kvalitatīvu Bankas pakalpojumu klāstu.

Bankas pamatvērtības ir:

- **Ātrums** – rezultāta sasniegšanai nenoliedzami svarīgs ir izvēlētais temps, kustības ātrums. Tomēr, lai būtu vislabākais, ne vienmēr ir jābūt visātrākajam. Virzoties uz priekšu, Banka neaizmirst par sava darba kvalitāti un savu klientu apmierinātību.
- **Precizitāte** – finanšu pārvaldība prasa pārdomātu stratēģiju un sevišķu precizitāti. Lai to panāktu, Banka paļaujas ne tikai uz savu kompetenci, bet arī uz savu partneru drošo atbalstu. Precīza un sekmīga manevra ķīla ir profesionāls skats no malas.
- **Pieredze** – apgūstot zināšanas un prasmes, Banka iegūst nenovērtējamu pieredzi. Pieredze paver jaunas perspektīvas, paplašina apvārsni un dod Bankai īsto impulsu izaugsmei un labklājībai.
- **Pārliecība** – Banka ir pārliecināta par savu izvēlēto ceļu, tāpēc katrs Bankas lēmums ir apzināts un konkrēts. Pasaule ap Banku, komercvide nepārtraukti mainās. Pārliecība ir Bankas uzticamais orientieris, izvēloties labākos risinājumus attīstībai un investīcijām.
- **Elastība** – Banka prot strauji reaģēt uz pārmaiņām un pielāgoties tām. Bankas panākumu pamatā ir uzticība uzņēmuma vērtībām, klientu vajadzību izpratne un elastīga pieeja jauniem uzņēmējdarbības apstākļiem.
- **Enerģija** – tulkojumā no sengrieķu valodas enerģija ir darbība, spēks un spars. Tā ir kustība, kas nepieciešama, lai sasniegtu nospraustos mērķus. Banka zina, kurp virzīt savu enerģiju un kā ar to sasniegt rezultātus, izvairoties no iespējamajiem šķēršļiem.
- **Līdzsvars** – pārdomātas, sabalansētas darbības ļauj stingri stāvēt uz kājām jebkurā situācijā. Noķert īsto vilni ir lielisks sasniegums, bet saglabāt līdzsvaru un noturēties – ir uzvara. Līdzsvars Bankai ļauj virzīties uz priekšu, uzņemot ātrumu ceļā uz jauniem mērķiem.

- **Panākumi** – īstus panākumus gūst tie, kas nepakļaujas grūtībām un precīzi novērtē riskus. Balstoties uz to, ir veidota Bankas sadarbība ar klientiem. Tā ir partnerība. Viena partnera panākumi nes panākumus arī otram.
- **Darbs komandā** – ceļojums vienatnē – tas ir izaicinājums un ambīcijas. Tikai kopā ar uzticamu komandu var ātrāk un bez zaudējumiem sasniegt mērķi. Bankas darbā ir svarīga kvalitāte, laiks un efektivitāte. Sadalot atbildību starp komandas locekļiem, tiek iegūts labs ceļavējš, virzoties pretī panākumiem.
- **Profesionalitāte** – profesionālis pirmām kārtām ir personība, nopietns, kompetents un atbildīgs cilvēks. Tieši šādi cilvēki veido spēcīgu komandu. Tāpēc Bankas tiecas augt, pilnveidoties, noslīpēt savu profesionalitāti un kļūt stiprāka.
- **Mērķtiecība** – pat visaugstākais mērķis, kas var šķist nerasniedzams, ir tikai secīgu soļu kopums. Galvenais ir redzēt šo mērķi, lietišķi novērtēt un sadalīt resursus ceļā uz to. Banka izvēlas mērķtiecīgu kustību.
- **Iespējas** – posma, projekta vai gada noslēgums nozīmē nevis stāsta beigas, bet gan sākumu. Tās ir jaunas iespējas un perspektīvas. Katru Jauno gadu Banka sagaida ar jauniem plāniem, entuziasma un cerību pilna, kā arī rūpīgi glabājot visu vērtīgo, ko ir radījusi un guvusi iepriekšējos gados.

Izsverot pašreizējās un potenciālās ekonomiskās situācijas Latvijā un Banku interesējošajā reģionā, priekšrocības un riskus, kā arī Bankas esošos un potenciālos cilvēku un finanšu resursus, **Banka turpina šādu stratēģiju:**

- Prioritārais darbības virziens ir FinTech, jo īpaši maksājumu karšu pieņemšana Internetā. Bankas pakalpojums veidots atbilstoši MasterCard un Visa prasībām un standartiem. Bankai ir Mastercard acquiring licence Eiropai un Visa acquiring licence Eiropai, tādējādi Banka nodrošina un plāno nodrošināt pakalpojumus Interneta tirgotājiem visā Eiropā, papildus izveidojot un izmantojot savu procesinga centru.
- Attīstot prioritāro darbības virzienu ar FinTech uzņēmumiem, Banka sadarbojas un plāno sadarboties un piedāvāt savus pakalpojumus licencētām maksājumu iestādēm, ievērojot labāko praksi Klientu izpētē.
- Turpināt paplašināt pakalpojumu sniegšanu Latvijā un ārpus Latvijas, attīstot Bankas Zīmola un nosaukuma "LPB Bank" komunikāciju ar pamata komunikācijas ziņu kā "Dinamiska, inovatīva un mērķtiecīga Banka, kas saglabā cieņu pret tradīcijām un ir uzticama, ilgmūžīga, kā arī vērtīgs partneris ikvienam Bankas Klientam tā biznesa mērķu realizēšanā".
- Aktīvi piesaistīt potenciālos Klientus, izmantojot klasiskā un digitālā mārketinga kanālus.
- Turpināt piesaistīto līdzekļu izvietošanu:
 - finanšu instrumentos;
 - juridisko personu kreditēšanā, īpaši – apgrozāmajiem līdzekļiem un investīcijām darbības attīstībā.
- Prioritārie darbības reģioni – Latvija, EEZ valstis, NATO dalībvalstis, OECD dalībvalstis un citas valstis, kas nerada Bankai paaugstinātu reputācijas risku.
- Finanšu ilgtspēja, sociālā ilgtspēja un vides ilgtspēja.

BANKAS AKCIONĀRI

	Balsttiesīgo akciju skaits	Līdzdalība apmaksātā pamatkapitālā (%)	Apmaksātais pamatkapitāls EUR `000
SIA "Mono" (Latvija)	13 000 000	100%	13 000

BANKAS VADĪBA**BANKAS PADOME
2023. GADA 31. MARTĀ**

Vārds, uzvārds	Amats	Iecelšanas datums
Biomins Kajems	Padomes priekšsēdētājs	13.10.2008.
Boriss Ulmans	Padomes priekšsēdētāja vietnieks	14.06.2021.
Jūlija Kozlova	Padomes locekle	14.06.2021.
Jefims Gasels	Padomes loceklis	28.04.2022.

**BANKAS VALDE
2023. GADA 31. MARTĀ**

Vārds, uzvārds	Amats	Iecelšanas datums
Robert Christian Schoepf	Valdes priekšsēdētājs	06.11.2019.
Antons Kononovs	Valdes loceklis	03.10.2018.
Jurijs Svirčenkovs	Valdes loceklis	29.04.2014.
Baiba Preise	Valdes loceklis	29.04.2019.
Alda Odiņa	Valdes loceklis	12.07.2022.

BANKAS FINANŠU PĀRSKATI

BILANCES PĀRSKATS

Pozīcijas nosaukums	31.03.2023. (neauditēts)	31.12.2022. (auditēts)
Nauda un prasības uz pieprasījumu pret centrālajām bankām	7 905	17 251
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	2 453	2 557
Finanšu aktīvi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā:	700	668
- <i>atvasinātie finanšu instrumenti</i>	-	-
- <i>akcijas</i>	700	668
Finanšu aktīvi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārējos apvienotajos ienākumos	37 684	47 956
Finanšu aktīvi, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā:	87 390	87 664
- <i>kredīti un debitoru parādi</i>	47 437	46 730
- <i>parāda vērtspapīri</i>	39 953	40 934
Materiālie aktīvi	6 244	6 314
Nemateriālie aktīvi	215	236
Nodokļu aktīvi	-	-
Citi aktīvi	2 105	2 348
Ilgtermiņa aktīvi un atsavināmās grupas, kas klasificētas kā pārdošanai turētas	593	-
Kopā aktīvi	145 289	164 994
Saistības pret centrālajām bankām	-	-
Saistības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	-	-
Finanšu saistības, kas novērtētas patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	-	11
Finanšu saistības, kas novērtētas amortizētajā iegādes vērtībā	97 652	118 660
- <i>noguldījumi</i>	95 897	118 415
Uzkrājumi	210	234
Citas saistības	14 917	15 305
Kopā saistības	112 779	134 210
Kapitāls un rezerves	32 510	30 784
Kopā kapitāls un rezerves un saistības	145 289	164 994
Ārpusbilances posteņi	4 093	4 590
Iespējamās saistības	331	420
Ārpusbilances saistības pret klientiem	3 762	4 170

**PEĻNAS VAI ZAUDĒJUMU APRĒĶINA UN
PĀRĒJO APVIENOTO IENĀKUMŪ APRĒĶINA PĀRSKATS**

Pozīcijas nosaukums	Pārskata gada janvāris-marts (neauditēts)	Iepriekšējā pārskata gada janvāris- marts (neauditēts)
Procentu ienākumi	1 230	971
Procentu izdevumi	(147)	(218)
Dividenžu ienākumi	3	4
Komisijas naudas ienākumi	3 824	5 149
Komisijas naudas izdevumi	(1 923)	(3 124)
Neto peļņa/(zaudējumi), pārtraucot atzīt finanšu aktīvus un finanšu saistības, kas nav vērtētas patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(73)	2
Neto peļņa/(zaudējumi) no finanšu aktīviem un finanšu saistībām, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	44	957
Neto ārvalstu valūtu kursa starpības peļņa/(zaudējumi)	565	215
Pārējie darbības ienākumi	29	211
Pārējie darbības izdevumi	(232)	(249)
Administratīvie izdevumi	(2 567)	(2 187)
Nolietojums	(105)	(105)
(Izveidotie uzkrājumi) vai uzkrājumu apvērse	441	(191)
Peļņa/zaudējumi no ilgtermiņa aktīviem un atsavināmām grupām, kas klasificētas kā pārdošanai turētas	-	-
Peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas	1 089	1 435
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	(1)	-
Pārskata perioda peļņa	1 088	1 435
Pārskata perioda pārējie apvienotie ienākumi / (izdevumi)	637	(1 554)

**IEGULDĪJUMI FINANŠU AKTĪVOS
SADALĪJUMĀ PA VALSTĪM**

	31.03.2023 (neauditēts)		31.12.2022 (auditēts)	
	Bilances vērtība	% no pašu kapitāla	Bilances vērtība	% no pašu kapitāla
Centrālo valdību parāda vērtspapīri	24 018	x	26 864	x
Latvija	9 910	34.40	9 889	35.35
Lietuva	4 083	14.17	4 070	14.55
Saūda Arābija	3 857	13.39	3 843	13.74
Pārējās valstis	6 168	21.41	9 062	32.40
Kredītiestāžu parāda vērtspapīri	14 667	x	14 677	x
ASV	8 148	28.28	8 160	29.17
Pārējās valstis	6 519	22.63	6 517	23.30
Citu finanšu institūciju parāda vērtspapīri	6 400	x	8 806	x
Luksemburga	4 586	15.92	4 563	16.31
Pārējās valstis	1 814	6.30	4 243	15.17
Nefinanšu sabiedrību parāda vērtspapīri	32 726	x	38 778	x
ASV	5 685	19.73	5 643	20.17
Igaunija	3 552	12.33	3 536	12.64
Vācija	6 197	21.51	6 075	21.72
Lietuva	3 644	12.65	4 660	16.66
Menas sala	2 949	10.23	2 891	10.33
Pārējās valstis	10 699	37.14	15 973	57.11
Parāda vērtspapīri	77 811	x	89 125	x
<i>Uzkrājumi vērtības samazinājumam</i>	<i>(174)</i>	<i>x</i>	<i>(235)</i>	<i>x</i>
Parāda vērtspapīri, tīrā vērtība	77 637	x	88 890	x

BANKAS DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

Pozīcijas nosaukums	Pārskata gada janvāris- marts (neauditēts)	Iepriekšējā pārskata gada janvāris- marts (auditēts)
Kapitāla atdeve (ROE) (%)	13.32	16.08
Aktīvu atdeve (ROA) (%)	2.67	2.75

PAREDZAMĀIS KREDĪTZAUDĒJUMU APMĒRS SADALĪJUMĀ PA POSMIEM

Finanšu aktīvs	1.posma aktīvi		2.posma aktīvi		3.posma aktīvi		Pirkti vai iniciēti finanšu aktīvi ar samazinātu kredītvērtību	
	31.03.2023. (neauditēts)	31.12.2022. (auditēts)	31.03.2023. (neauditēts)	31.12.2022. (auditēts)	31.03.2023. (neauditēts)	31.12.2022. (auditēts)	31.03.2023. (neauditēts)	31.12.2022. (auditēts)
Prasības uz pret centrālo banku un kredītiestādēm, bruto	7 022	16 185	2 935	3 189	7	1	-	-
<i>Uzkrājumi vērtības samazinājumam</i>	-	-	(936)	(1 017)	(7)	(1)	-	-
Finanšu aktīvi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārējos apvienotajos ienākumos, bruto	33 186	43 561	4 624	4 579	-	-	-	-
<i>Uzkrājumi vērtības samazinājumam</i>	(47)	(103)	(79)	(81)	-	-	-	-
Finanšu aktīvi, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, bruto:	62 934	62 181	14 644	15 675	13 480	14 031	98	-
<i>Uzkrājumi vērtības samazinājumam</i>	(93)	(102)	(20)	(21)	(3 555)	(4 100)	(98)	-
- kredīti un debitoru parādi, bruto	23 960	22 246	13 617	14 625	13 480	14 031	98	-
<i>Uzkrājumi vērtības samazinājumam</i>	(46)	(53)	(19)	(19)	(3 555)	(4 100)	(98)	-
- parāda vērtspapīri, bruto	38 974	39 935	1 027	1 050	-	-	-	-
<i>Uzkrājumi vērtības samazinājumam</i>	(47)	(49)	(1)	(2)	-	-	-	-

RISKU PĀRVALDĪBAS STRATĒGIJA

Banka organizē savu darbību risku pārvaldīšanas jomā saskaņā ar LR Kredītiestāžu likuma, Eiropas Parlamenta un Padomes regulu, Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvo aktu prasībām, kā arī vadoties pēc Bankas stratēģijas un citiem Bankas darbību reglamentējošiem dokumentiem. Bankas Risku pārvaldīšanas politika nosaka Bankas risku pārvaldīšanas mērķus, uzdevumus un principus Bankā, tās instrumentus. Bankas Risku pārvaldīšanas politika pamatojas uz principu darboties bez zaudējumiem vai ar pieļaujamu zaudējumu līmeni, un ir orientēta uz optimālas attiecības starp Bankas komercdarbības virzienu ienesīgumu un uzņemto risku līmeni nodrošināšanu.

Politika paredz dažādu risku mazināšanas instrumentu izmantošanu, piemērojot katram riska veidam atbilstošāko.

Bankas risku pārvaldīšanas mērķis ir:

- Izveidot un uzturēt tādu sistēmu Bankas risku identificēšanai un pārvaldīšanai, kas pēc iespējas samazinātu risku negatīvo ietekmi uz Bankas darbību un darbības rezultātiem.
- Identificēt un noteikt tādu risku pieļaujamo līmeni, kas palīdzētu Bankai sasniegt tās darbības stratēģiskos mērķus, proti, Bankas darbības stratēģijā ir noteikts, ka vidējais risku līmenis nepārsniedz mērena riska līmeni (risku līmeņu mērīšanas metodoloģija ir noteikta Bankas iekšējos normatīvajos dokumentos).
- Noteikt Bankas risku vadības sistēmas atbildības līmeņus un to funkcijas.
- Noteikt risku vadības sistēmas struktūru un metodes.
- Nodrošināt Bankas darbību regulējošo prasību izpildi.

Kārtējā iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā Banka ir konstatējusi, ka tās pašreizējai un plānotajai darbībai piemītošie riski, kas ir būtiski kapitāla prasību noteikšanas kontekstā ir kredītrisks, darījuma partnera kredītrisks, norēķinu risks, atlikušais risks, koncentrācijas risks, valsts risks, biznesa modeļa risks, sistēmiskais risks, pārmērīgas sviras risks, ārvalstu valūtas risks, pozīcijas risks, procentu likmju risks, likviditātes risks, operacionālais risks, reputācijas risks, darbības atbilstības risks, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas risks, sankciju risks, modeļa risks, ilgtspējas risks un informācijas tehnoloģiju risks. Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa ietvaros tika novērtēts arī norēķinu risks, kā risks, kam noteiktos apstākļos būtu jāreķina kapitāla prasība.

RISKU PĀRVALDĪBAS STRUKTŪRA

Bankas Padome atbild par risku pārvaldīšanas sistēmas izveidi un efektīvu tās funkcionēšanu, kā arī apstiprina attiecīgās risku pārvaldības politikas un stratēģijas.

Bankas Valde ir atbildīga par Bankas Padomes apstiprināto risku pārvaldības stratēģiju un politiku īstenošanu.

Bankas Risku direktors:

- Vada visaptverošu Bankas risku kontroles funkciju.
- Nodrošina Bankas risku pārvaldīšanas sistēmas uzraudzīšanu un pilnveidošanu.
- Nodrošina Bankas darbības stratēģijas, Bankas darbībai būtisko pakalpojumu, jaunu

pakalpojumu izstrādes vai izmaiņu veikšanas Bankas piedāvātajos pakalpojumos, Bankas struktūras, kopējā riska profila, kā arī noteikto ierobežojumu un limitu atbilstības Bankas risku stratēģijai regulāru novērtēšanu un neatbilstības gadījumā ziņošanu par tām Bankas Padomei, Valdei un citiem adresātiem saskaņā ar iekšējos normatīvajos dokumentos noteikto.

- Nodrošina visaptverošas un skaidras informācijas par Bankas kopējo riska profilu, visiem būtiskajiem Bankas darbības riskiem un to atbilstību risku pārvaldības stratēģijai regulāru sniegšanu Bankas Padomei, Valdei un citiem adresātiem saskaņā ar iekšējos normatīvajos dokumentos noteikto.
- Konsultē un sniedz atbalstu Bankas Padomei un Valdei Bankas darbības stratēģijas izstrādē, kā arī citu ar Bankas darbības riskiem saistītu lēmumu pieņemšanā.

Bankas Darbības nepārtrauktības nodrošināšanas komiteja regulāri identificē un novērtē Bankas darbības nepārtrauktību apdraudošos būtiskos riskus.

Bankas Kredītkomiteja izskata ar aizdevumiem saistītus jautājumus, izdara slēdzienus jebkurā jautājumā, kas saistīts ar Bankas aktivitātēm kredītriska darījumu jomā.

Bankas Aktīvu un pasīvu komiteja:

- Uzrauga, plāno un vada Bankas likviditāti.
- Uzrauga, plāno un vada Bankas procentu likmju risku.
- Uzrauga, plāno un vada Bankas tirgus riskus.
- Uzrauga, plāno un vada Bankas kredītrisku (tajā skaitā darījuma partnera kredītrisku).
- Uzrauga, plāno un vada Bankas bilances un ārpusbilances struktūru.
- Uzrauga un vada Bankas izaugsmi.
- Uzrauga un vada parādu piedziņas un cedēšanas procesus.
- Apstiprina Bankas korespondējošo kontu atvēršanu un slēgšanu.
- Nosaka limitus ieguldījumiem Bankas finanšu instrumentu portfeļos.
- Nosaka valstu riska limitus.
- Nosaka Bankas cenrādi.
- Izskata un novērtē izsniegto riska darījumu kvalitāti.

Bankas Risku kontroles departaments veic Bankas darbībai būtisko risku identificēšanu, t.sk. kapitāla prasību noteikšanas kontekstā, un izstrādā šo risku pārvaldīšanas politikas un procedūras, nodrošina risku pārvaldīšanas politiku un procedūru, t.sk. noteikto limitu un ierobežojumu, ievērošanas kontroli, kā arī regulāri sniedz pārskatus Bankas Risku direktoram, Darbības nepārtrauktības nodrošināšanas komitejai, Aktīvu un pasīvu komitejai, Padomei un Valdei, kuros iekļauj informāciju par Bankas darbībai piemītošajiem riskiem, kas Bankas Risku direktoram, Darbības nepārtrauktības nodrošināšanas komitejai, Aktīvu un pasīvu komitejai, Padomei un Valdei ļauj pastāvīgi novērtēt riskus, kas ietekmē Bankas spēju sasniegt tās mērķus, un nepieciešamības gadījumā pieņemt lēmumus par atbilstošu korektīvo pasākumu veikšanu.

Bankas Resursu departaments atbild par Bankas aktīvu un saistību un vispārējās finanšu struktūras vadību, kā arī likviditātes riska ikdienas vadību, procentu likmju riska vadību, valūtas un tirgus risku, kā arī Bankas bilances struktūras un izaugsmes vadību, finanšu un kredītresursu resursu analīzi un to piesaistes plānošanu atbilstoši Bankas darbības stratēģiskajiem mērķiem.

Bankas Darbības atbilstības kontroles departamenta pamatuzdevums Bankā ir darbības atbilstības riska identificēšana, novērtēšana un pārvaldīšana.

Atbilstoši Bankas iekšējos normatīvajos dokumentos noteiktajam, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas departamenta pienākumi un uzdevumi ir veikt potenciālo Bankas klientu sākotnējo izpēti, veikt Bankas klientu darījumu kontroli un uzraudzību to veikšanas laikā, kontrolēt nacionālo un starptautisko sankciju ievērošanu, konstatēt aizdomīgus darījumus, kā arī veikt Bankas klientu un to darījumu atbilstības izvērtēšanu, ievērojot uz risku balstītu pieeju.

Savukārt, Bankas Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas riska pārvaldīšanas komitejas uzdevums ir veikt pasākumus, lai praktiskajā darbībā tiktu izmantoti visi iespējamie līdzekļi Bankas darbības tiesiskuma nodrošināšanai un labās prakses standartu ieviešanai, analizēt Bankai iespējamus atbilstības riskus un ieteikt pasākumus to novēršanai, un lemt par Klientu veikto darījumu pastiprinātas uzraudzības kārtību.

Bankas Iekšējā audita departaments regulāri pārbauda un novērtē Bankas darbības atbilstību tās risku pārvaldības stratēģijām, politikām un procedūrām, kā arī Bankas risku pārvaldības sistēmas darbības efektivitāti un ziņo Bankas Padomei par pārbaūžu rezultātiem.

Bankas struktūrvienību vadītāji un pārējie Bankas darbinieki apzinās savus pienākumus un atbildību risku ikdienas pārvaldīšanas procesā, savas kompetences ietvaros regulāri sniedz pārskatus Bankas Risku kontroles departamentam par noteikto limitu un ierobežojumu ievērošanu, kā arī savas kompetences ietvaros piedalās risku identificēšanā, ietekmes vērtējumā, būtiskuma noteikšanā.

RISKU MĒRĪŠANAS UN VADĪBAS INFORMĀCIJAS SISTĒMA

Risku kvantitatīvo novērtēšanu Banka veic, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 aprakstītajām standartizētajām un pamatrādītāju pieejām, kā arī Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 03.11.2020. normatīvajos noteikumos Nr. 209 „Kapitāla un likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvie noteikumi” aprakstītajām vienkāršotajām metodēm. Banka veic arī risku stresa testēšanu.

Bankas risku līmeņa kontrole pamatā tiek veikta Bankas izveidotās Risku monitoringa sistēmas ietvaros, kas aptver Bankas apstiprinātos limitus un definē Bankas darbības stratēģijā noteiktajam mērenam risku līmenim atbilstošos katru risku raksturojošos parametrus. Kopējais risku līmenis tiek noteikts kā vidējais rādītājs no visiem risku līmeņiem. Bankas Risku kontroles departaments regulāri apkopo, analizē un iesniedz Bankas Risku direktoram, Aktīvu un pasīvu komitejai, Valdei un Padomei pārskatu kopā ar paskaidrojošo informāciju par katra atsevišķā riska un kopējo risku līmeni. Gadījumā, ja kopējais riska līmenis vai kāda atsevišķa riska līmenis tuvojas vai sasniedz būtiska riska līmeni, Risku kontroles departamentam ir pienākums par to nekavējoties ziņot Bankas Aktīvu un pasīvu komitejai, savukārt, ja kopējais riska līmenis tuvojas augsta riska līmenim, Risku kontroles departamenta pienākums ir ierosināt Valdes sēdes nekavējošu sasaukšanu.

RISKU MAZINĀŠANA

Risku mazināšanā Banka lieto šādas metodes:

- Risku akceptēšana, kad Banka atzīst, ka šādi riski tās darbībai pastāv, bet nerīkojas, lai minimizētu to ietekmi, jo tie ir nebūtiski un to novēršanas izmaksas pārsniegtu

- ieguvumu.
- Izvairīšanās no riska. Banka veic potenciālo darījumu analīzi pirms to veikšanas un izvēlas neveikt pārlietu riskantus darījumus vai darbības.
 - Riska varbūtības maiņa. Banka izmanto šo metodi ar attiecīgām risku pārvaldības stratēģijām, Bankas procedūrām, Bankas Risku monitoringa sistēmas palīdzību šādiem riskiem:
 - kredītriskam (ieskaitot darījuma partnera kredītrisku, norēķinu risku, atlikušo risku, koncentrācijas risku, valstu risku, ilgtspējas risku un daļu no modeļu riska),
 - operacionālajam riskam (ieskaitot reputācijas risku, darbības atbilstības risku, biznesa modeļa risku (tajā skaitā sistēmiskais risks), ilgtspējas risku un informācijas tehnoloģiju risku),
 - tirgus cenu riskam (ieskaitot ārvalstu valūtas risku, pozīcijas risku, procentu likmju risku, daļu no modeļu riska un ilgtspējas risku), likviditātes riskam (ieskaitot ilgtspējas risku),
 - noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas riskam un sankciju riskam (ieskaitot daļu no modeļu riska).
 - Varbūtējo risku seku maiņa. Banka izmanto nodrošinājumus kredītriska mazināšanā, hedžēšanu ārvalstu valūtas riska mazināšanā, kā arī izveido darbības nepārtrauktības nodrošināšanas sistēmu.
 - Riska sadalīšanai Banka izmanto apdrošināšanu un sindicētos darījumus; izvēloties risku sadalīšanu, Banka apzinās, ka šajā gadījumā vispārējais darījuma, darbības risku līmenis nemainās, samazinās tikai uz Banku attiecināmā daļa.

KONCENTRĀCIJAS RISKS

Koncentrācijas risks rodas no liela apmēra riska darījumiem ar klientiem vai savstarpēji saistītu klientu grupām vai riska darījumiem ar klientiem, kuru kredīspēju nosaka viens kopīgs riska faktors (tautsaimniecības nozare, ģeogrāfiskais reģions, valūta, kredītriska mazināšanas instruments (vienveidīgs nodrošinājums vai viens nodrošinājuma devējs)).

Koncentrācijas riska pārvaldīšanas politika aptver Bankas kredītportfeli un citus Bankas aktīvus, ārpusbilances saistības, kā arī Bankas piesaistītos noguldījumus un saistības pret kredītiestādēm.

Koncentrācijas riska pārvaldīšanas pamatelementi ir koncentrācijas riska novērtēšana, darījumu partneru, tautsaimniecības nozaru, ģeogrāfisko reģionu un tirgu limitu noteikšana un kontrole.

Koncentrācijas riska papildus novērtēšanai Banka regulāri veic stresa testēšanu.

KREDĪTRISKS

Kredītrisks ir zaudējumu rašanās risks gadījumā, ja Bankas aizņēmējs (parādnieks, debitors) vai darījuma partneris nespēs vai atteiksies pildīt saistības pret Banku atbilstoši līguma noteikumiem. Kredītrisks sastopams Bankas operācijās, kuras Bankai izveido prasības pret otro personu un kuras tiek atspoguļotas Bankas bilancē un ārpusbilancē. Kredītrisks rodas, kad Bankas līdzekļi, pamatojoties uz noslēgto līgumu, tiek izsniegti, investēti vai citādā veidā nodoti lietošanai citām pusēm.

Kredītriska pārvaldīšanas mērķis ir noteikt Bankas kopējā kredītriska (tajā skaitā darījuma partnera kredītriska) maksimāli pieļaujamo apmēru un nodrošināt ierobežojumu izpildi ikdienas Bankas darbībā.

Pašlaik Bankas darbība ir saistīta ar sekojošām operācijām, kurām piemīt kredītrisks:

- Naudas līdzekļu izvietošana citās bankās.
- Aizdevumi un kredītlīnijas klientiem.
- Garantijas vai galvojumu izsniegšana trešajām personām un citas iespējamās saistības klientu labā, ja klientam ir tiesības pieprasīt šo saistību izpildi.
- Operācijas ar vērtspapīriem.
- Dīlinga operācijas.

Kredītriska pārvaldīšanas sistēmā ietilpst darījumu partneru, aizņēmēju un emitentu kredītriska novērtēšanas metožu apstiprināšana, ierobežojumu kreditēšanas veidiem, investīcijām Bankas portfeļa vērtspapīros un kreditēšanai pēc apjomiem un termiņiem limitu noteikšana, aktīvu un ārpusbilances saistību regulāra novērtēšana, kā arī regulāru stresa testu veikšana.

Lēmumu pieņemšanai par aizdevumiem – to izsniegšanu, jebkuriem grozījumiem attiecībā uz aizdevumiem Bankā ir šādi lēmumu pieņemšanas (Lēmējinstītūciju) līmeņi (sākot no zemākā):

- Individuālais.
- Kredītkomiteja.
- Bankas Valde.

Bankas Lēmējinstītūciju līmeņu maksimālos limitus apstiprina Bankas Padome.

Banka uzskata, ka lielākais kredītrisks piemīt aizdevumiem, prasībām pret kredītiestādēm un amortizētajā vērtībā novērtēto finanšu instrumentu portfelim.

Banka nosaka ierobežojumus viena darījumu partnera (savstarpēji saistītu darījumu partneru), tautsaimniecības nozares, ģeogrāfiskā reģiona, riska līmeņa un tirgus apmēram. Riskam pakļautie darījumi ar jebkuru darījumu partneri tiek pakļauti tālākiem ierobežojumiem, nosakot limitus. Banka kredītriska koncentrāciju analizē, vērtējot lielo riska darījumu attiecību pret Bankas pirmā līmeņa kapitālu. Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 noteiktajam, Banka riska darījumu klasificē kā lielu riska darījumu, ja riska darījuma vērtība ir 10% no Bankas pirmā līmeņa kapitāla vai tos pārsniedz. Banka ir noteikusi, ka riska darījumu apmērs ar vienu klientu vai savstarpēji saistītu klientu grupu nedrīkst pārsniegt 23% no Bankas pirmā līmeņa kapitāla (likumdošanā noteiktais maksimālais apmērs 25%). Ja klients ir kredītiestāde vai ieguldījumu brokeru sabiedrība, vai savstarpēji saistītu klientu grupa, kuras sastāvā ir

viena vai vairākas kredītiestādes vai ieguldījumu brokeru sabiedrības, un tā reģistrācijas valsts ir Eiropas Savienības dalībvalsts vai tai pielīdzināma valsts (Komisijas Īstenošanas lēmuma (ES) 2021/1753 (2021. gada 1. oktobris) par dažu trešo valstu un teritoriju uzraudzības un regulatīvo prasību līdzvērtīgumu, lai riska darījumiem piemērotu pieeju atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 575/2013 minētā valsts), tad riska darījumu kopsumma nedrīkst pārsniegt 95 procentus no Bankas pirmā līmeņa kapitāla (likumdošanā noteiktais maksimālais apmērs 100%). Ja šāds klients ir reģistrēts valstī, kas neatbilst iepriekš minētajiem nosacījumiem, tad riska darījumu kopsumma nedrīkst pārsniegt 23 procentus no Bankas pirmā līmeņa kapitāla. Finanšu pārskata periodā Banka ir ievērojusi minētās prasības.

Kredītriskam pakļauto finanšu aktīvu kvalitāti Banka nosaka, veicot debitoru (aizņēmēju) finansiālā stāvokļa rādītāju, darījumu partnera reputācijas un sadarbības pieredzes ar darījumu partneri analīzi, kā arī darījumu partneriem piešķirto starptautisko reitingu monitoringu, kā arī nosakot finanšu aktīvu kvalitāti, Banka ņem vērā arī tādus aspektus kā darījuma partnera, aizņēmēja, emitenta un paša darījuma ilgtspēju, proti, vides, sociālā atbildības un biznesa ētikas faktorus (ESG – Environmental, Social, Governance) tajā skaitā darījumu partneriem piešķirtos starptautiskos ESG reitingus.

Nepieciešamā nodrošinājuma veids un apjoms ir atkarīgs no klienta vai savstarpēji saistītu klientu grupas kredītriska novērtējuma. Nodrošinājuma veidi un vērtēšanas parametri ir noteikti kredītpolitikā un aizdevumu uzraudzības un izsniegšanas procedūrās. Galvenie nodrošinājuma veidi ir hipotēka, komerciālā ķīla, depozīti un vērtspapīri. Banka pieņem arī garantijas kā papildus (sekundāru) nodrošinājumu.

Saskaņā ar 9. starptautiskā finanšu pārskatu standarta prasībām, Bankas finanšu aktīvi tiek klasificēti trīs posmos, kur 1.posmā tiek klasificēti tādi finanšu aktīvi, kuru kredītrisks salīdzinot ar sākotnējo atzīšanu nav būtiski pieaudzis, 2.posmā tiek klasificēti tādi finanšu aktīvi, kuru kredītrisks ir būtiski pieaudzis salīdzinot ar sākotnējo atzīšanu, bet kuriem nav novērojama saistību neizpilde, 3.posmā tiek klasificēti tādi finanšu aktīvi, kuriem ir konstatēta saistību neizpildes pazīmes.

BŪTISKA KREDĪTRISKA PIEAUGUMA PAZĪMES, KAM NAV NOVĒROJAMA SAISTĪBU NEIZPILDE

Par būtisku kredītriska pieaugumu riska darījumiem Banka uzskata:

- Darījuma partnera saistību izpildes (piemēram, aizdevuma pamatsummas vai procentu maksājumu) kavējumu vairāk nekā 30 dienas.
- Piešķirto līdzekļu neizmantošana līgumā noteiktajiem mērķiem.
- Ar Bankas darījumu partneri saistītās personas saistību, kas ietekmē darījuma partnera spēju pildīt kredītsaistības pret Banku, nepildīšana.
- Darījuma partnera vai emitenta kredītreitinga vai finanšu aktīva tirgus cenas būtiska samazināšanās.
- Citas notikuma pazīmes, kas var raksturot darījuma partnera būtisku kredītriska pieaugumu.

SAISTĪBU NEIZPILDES PAZĪMES

- Darījuma partnera saistību izpildes (piemēram, aizdevuma pamatsummas vai procentu maksājumu) kavējumu vairāk nekā 90 dienas.

- Darījuma partnera būtiskas finansiālās grūtības.
- Tādu ekonomisku vai juridisku iemeslu dēļ, kas saistīti ar aizņēmēja finansiālām grūtībām, piešķir darījuma partnerim atvieglojumus, ko citos apstākļos Banka nebūtu apsvērusi.
- Darījuma partneris ir atzīts par maksātnespējīgu vai ir pieteikts tā tiesiskās aizsardzības process, vai līdzīga cita veida finanšu saistību restrukturizēšana, vai aizsardzība.
- Darījuma partneris ir miris, atrodas bezvēsts prombūtnē vai pārtraucis savu darbību.
- Finanšu aktīvs ir atgūšanas procesā esošs aktīvs.
- Iegādāts vai izsniegts finanšu aktīvs ar dziļu atlaidi, kas atspoguļo esošu vērtības samazinājumu.
- Vairāku citu notikumu kombinācija vai citas notikuma pazīmes, kas var raksturot darījuma partnera saistību neizpildi.

ATLIKUŠAIS RISKS

Atlikušais risks ir risks, ka Bankas lietotās kredītriska mazināšanas metodes izrādās mazāk efektīvas nekā paredzēts.

Atbilstošie nodrošinājuma veidi, to prioritārā secība un konkrētās pieļaujamās aizdevuma vai darījuma summas apmērs no nodrošinājuma, kā arī citi nosacījumi tiek norādīti Bankas Attīstības stratēģijas kredītriska pārvaldīšanas sadaļā un Bankas Padomē apstiprināmajās Kreditēšanas programmās. Ja Bankas Attīstības stratēģijas kredītriska pārvaldīšanas sadaļā un Kreditēšanas programmās nav noteikti pieļaujamie aizdevuma vai darījuma summas apmēri no atbilstošajiem nodrošinājuma veidiem, tad tos apstiprina Bankas Valde.

NORĒĶINU RISKS

Norēķinu risks ir risks, kam Banka ir pakļauta nepabeigtajos darījumos ar ārvalstu valūtu, vērtspapīriem vai precēm, izņemot repo darījumus, vērtspapīru vai preču aizdevumus vai aizņēmumus. Norēķinu risku veido norēķinu/piegādes risks un neapmaksāto piegāžu (*free deliveries*) risks.

Banka norēķinu/piegādes riska un neapmaksāto piegāžu riska kapitāla prasību aprēķina tikai tad un par tādu pārskata periodu, ja pārskata periodā Bankas informācijas tehnoloģiju sistēmā ir reģistrēts risku definīcijās minētajām pazīmēm atbilstošs gadījums vai gadījumi. Uz pārskata perioda beigām šādi notikumi nav reģistrēti, kuru rezultātā būtu nepieciešams uzturēt norēķinu/piegādes riska kapitāla prasību.

LIKVIDITĀTES RISKS

Likviditātes risks - risks, ka Banka ikdienā un/vai nākotnē nespēs savlaicīgi apmierināt juridiski pamatotas prasības bez ievērojamiem zaudējumiem, kā arī nespēs pārvarēt Bankas resursu un/vai tirgus apstākļu neplānotas izmaiņas, jo tās rīcībā nebūs pietiekams apjoms likvīdu aktīvu.

Likviditātes krīzi var izraisīt tādi neprognozējami notikumi, kā ilgstoša naudas līdzekļu aizplūšana no Bankā atvērtajiem kontiem bez atbilstošas pretējās naudas plūsmas. Minētais process var rasties uzticības zaudēšanas, vai valsts mēroga krīzes, piemēram, valūtas krīzes

gadījumā. Banka pārsvarā tiek pakļauta likviditātes riskam tajos gadījumos, kad tās aizņēmumu, aizdevumu, kapitāla un citu bilances aktivitāšu rezultātā pastāv nesamērība starp naudas plūsmām dažādos laika posmos (terminstrukturās).

Likviditātes problēmas var arī izraisīt likviditātes trūkums finanšu instrumentu tirgū.

Likviditātes pārvaldīšanas mērķis - izvietot bankas aktīvus tā, lai jebkurā brīdī būtu nodrošināta tās kreditoru juridiski pamatoto prasību apmierināšana.

Likviditātes riska pārvaldīšanas metodes (pamatelementi) ir sekojošas:

- Likviditātes seguma rādītāja normatīva izpilde.
- Neto stabila finansējuma rādītāja normatīva izpilde.
- Īpašo likviditātes prasību izpilde.
- Noguldījumu piesaistīšanas ierobežojumu noteikšana.
- Bankas Likviditātes riska pārvaldīšanas stratēģijā noteikto limitu ievērošanas kontrole.
- Likviditātes riska risku monitoringa sistēma.
- Likviditātes stresa testu veikšana un iegūto rezultātu analīze.
- Bankas Likviditātes krīzes pārvarēšanas plāns.

Lai nodrošinātu Bankas likviditāti, Banka:

- Regulāri novērtē un plāno aktīvu un pasīvu terminstrukturū.
- Uztur likvidos aktīvus saistību izpildei pietiekamā apmērā.
- Nodrošina, ka likviditātes rādītāja (preti, likvido aktīvu īpatsvars pret tekošajām saistībām) nozīme nevar būt mazāk par 60%.
- Nodrošina likvido aktīvu summas un tekošo saistību summas negatīvo starpību ne lielāku kā 100% no Bankas pašu kapitāla apjoma.
- Nodrošina Likviditātes seguma rādītāju ne mazāku kā 110% apmērā.
- Nodrošina Neto stabila finansējuma rādītāju ne mazāku kā 110% apmērā.
- Regulāri veic stresa testus un novērtē likviditātes rezerves pietiekamību.

Saskaņā ar Komisijas Delegēto regulu (ES) 2015/61 (2014. gada 10. oktobris), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 attiecībā uz likviditātes seguma prasību kredītiestādēm, minimālais noteiktais likviditātes seguma rādītāja ir 100%. Bankas likviditātes seguma rādītāja līmenis uz 31.03.2023 un 31.12.2022. bija sekojošs:

N.p.k.	Pozīcijas nosaukums	31.03.2023. (neauditēts)	31.12.2022. (auditēts)
1.	Likviditātes rezerve	39 314	53 391
2.	Izejošās neto naudas plūsmas	32 166	37 459
3.	Likviditātes seguma rādītājs	122%	143%

ZIŅOJUMS PAR LIKVIDITĀTES PIETIEKAMĪBAS NOVĒRTĒŠANAS PROCESU (ILAAP)

Ziņojuma sagatavošana par likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesu ir viena no likviditātes riska pārvaldīšanas sastāvdaļām.

Ne retāk kā reizi gadā Banka sagatavo ziņojumu par likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesu saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 03.11.2020. normatīvajiem noteikumiem Nr. 209 „Kapitāla un likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesa izveides

normatīvie noteikumi”.

Ziņojuma par likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesu mērķis ir sniegt pēc iespējas pilnīgāku informāciju Bankas Valdei un Padomei, kā arī Latvijas Bankai par likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesu Bankā. Ziņojums tiek sagatavots ar mērķi, lai noteiktu nepilnības likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesā un novērtētu likviditātes rezerves pietiekamību.

Balstoties uz likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesa rezultātiem, Bankas vadība nepieciešamības gadījumā var lemt par korektīvo pasākumu veikšanu likviditātes pārvaldības procesā un/vai likviditātes rezerves pietiekamības uzlabošanai.

Pēdējā Bankas veiktajā ziņojumā par likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesu tika secināts, ka Bankas likviditātes pārvaldības procesa vadība ir atbilstoši nodrošināta un saskaņā ar Bankas stresa testu rezultātiem Bankas likviditātes rezerves ir pietiekamas arī spriedzes situācijās.

NOZIEDZĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĀCIJAS UN TERORISMA UN PROLIFERĀCIJAS FINANSĒŠANAS RISKS UN SANKCIJU RISKS

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas risks ir ietekme un iespējamība, ka Banka var tikt izmantota noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā vai terorisma, vai proliferācijas finansēšanā saistībā ar Bankas sniegtajiem finanšu pakalpojumiem un produktiem, klientu bāzi, klientu darbības ģeogrāfiju, kā arī produktu un pakalpojumu piegādes kanāliem. Sankciju risks ir ietekme un iespējamība, ka Banka var tikt izmantota sankciju pārkāpšanā vai to apiešanā.

Bankas Attīstības stratēģijas, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas un sankciju riska pārvaldīšanas politikas un ar to saistīto prasību ieviešanu un izpildes kontroli bankā īsteno Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas departaments, sadarbojoties ar citām Bankas struktūrvienībām. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas departaments seko līdzi izmaiņām Latvijā Republikā spēkā esošajos normatīvajos aktos un labākajā praksē šīs politikas darbības jomā, un nepieciešamības gadījumā uz to pamata vai pēc savas iniciatīvas ierosina vajadzīgos vai piemērotos pasākumus, lai nodrošinātu iekšējās kontroles pasākumu atbilstību un efektivitāti, tajā skaitā, piedāvājot un izstrādājot izmaiņas šajā politikā un citos Bankas iekšējos normatīvajos dokumentos un procesos.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas un sankciju riska pārvaldība Bankā tiek īstenota trīs aizsardzības līmeņos, tādejādi nodrošinot, ka pārvaldībā piedalās visas Bankas struktūrvienības un darbinieki, kuriem šāds pienākums tieši vai pastarpināti izriet no Bankas iekšējo normatīvo dokumentu prasībām.

Banka savā darbībā ievēro OFAC sankcijās noteiktos aizliegumus un nepieļauj tādu darījumu izpildi, kas ir pretrunā ar šiem aizliegumiem. Banka pilnībā piemēro OFAC sankciju izpildi gan attiecībā uz darījumiem un finanšu pakalpojumiem ASV dolāros, gan jebkurā citā valūtā. Banka nodrošina, ka tās iekšējās kontroles sistēma ir pietiekama un piemērota OFAC sankciju ievērošanai.

Bankas stratēģiskais mērķis noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas un sankciju riska pārvaldīšanā ir uzturēt labu reputāciju un stabilitāti attiecībā ar klientiem, darījumu partneriem un sabiedrībā kopumā, sadarboties un sniegt finanšu pakalpojumus uzticamiem klientiem un darījumu partneriem, kuru darbība ir saprotama, nodrošināt atbilstošu līdzsvaru starp pieņemamo riska līmeni un peļņu, lai līdz minimumam samazinātu riska potenciālo negatīvo ietekmi uz Bankas finanšu stāvokli un darbību.

TIRGUS RISKS

Tirgus risks ir iespēja ciest zaudējumus bilances un ārpusbilances posteņu pārvērtēšanas dēļ, kas saistīta ar finanšu instrumentu, preču un preču atvasināto instrumentu tirgus cenas izmaiņām, kuras notiek valūtas kursu, procentu likmju izmaiņu u.c. faktoru ietekmē.

Banka neveido tirdzniecības portfeli, kā arī tā nav pakļauta preču riskam, tās tirgus riski ir ārvalstu valūtas risks un netirdzniecības portfeļa procentu likmes risks.

Tā kā Bankai ir izveidots Patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārējos apvienotajos ienākumos novērtēto (FVTOCI) finanšu instrumentu portfelis vairāk kā 10% apmērā no tās aktīvu kopsummas, iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa ietvaros Banka novērtē, ka tādējādi arī pozīcijas risks Bankas darbībai ir būtisks.

ĀRVALSTU VALŪTAS RISKS

Ārvalstu valūtu risks ir valūtas kursu izmaiņu iespējamā nelabvēlīgā ietekme uz Bankas ienākumiem/izdevumiem (un rezultātā Bankas pašu kapitālu) un Bankas ekonomisko vērtību. Ārvalstu valūtas kursu risks ir risks, kas saistīts ar zaudējumiem no pretējām ārvalstu valūtas kursu svārstībām. Darījumi ietver gan aktīva posteņos uzrādītos darījumus, gan ārpusbilances darījumus.

Risks ciest zaudējumus rodas tad, kad ārvalstu valūtas pozīcijas tiek pārvērtētas nacionālajā valūtā. Kad Bankai ir atklātā pozīcija ārvalstu valūtā, tad pārvērtēšanas process uzrāda vai nu peļņu, vai zaudējumus. Peļņa vai zaudējums ir starpības, kas radušās, izsakot nacionālajā valūtā tos aktīvus, saistības un kapitālu, kas veikti un uzskaitīti ārvalstu valūtā.

Ārvalstu valūtas riska pārvaldīšanas mērķis – mazināt ārvalstu valūtas kursu izmaiņu nelabvēlīgu ietekmi, minimizējot ārvalstu valūtu atklātā pozīcijas apmēru.

Banka apstiprinājusi šādus iekšējos limitus ārvalstu valūtu atklātām pozīcijām:

- Atsevišķā ārvalstu valūtā - 5 procentus no Bankas pirmā līmeņa kapitāla.
- Kopumā visās ārvalstu valūtās – 10 procentus no Bankas pirmā līmeņa kapitāla.

Bankas darbības pašreizējā attīstības līmenī Banka nerealizē stratēģiju turēt ārvalstu valūtas atklātu pozīciju ar mērķi saņemt ienākumu no spekulatīvas operācijas.

Lai novērtētu tās noteikto limitu atbilstību Bankas faktiskajām pozīcijām un situācijai valūtu tirgū, Banka regulāri veic stresa testus.

POZĪCIJAS RISKS

Pozīcijas risks ir iespēja ciest zaudējumus kāda parāda vērtspapīra vai kapitāla vērtspapīra

pozīcijas pārvērtēšanas dēļ, mainoties attiecīgā vērtspapīra cenai. Pozīcijas risks izpaužas kā specifiskais un vispārējais risks.

Specifiskais risks ir iespēja ciest zaudējumus, ja parāda vērtspapīra vai kapitāla vērtspapīra cena mainīsies tādu faktoru dēļ, kas ir saistīti ar vērtspapīra emitentu vai atvasinātā finanšu instrumenta gadījumā ar personu, kura emitējusi vērtspapīru, kas ir atvasinātā finanšu instrumenta bāzes aktīvs.

Vispārējais risks ir iespēja ciest zaudējumus, ja vērtspapīra cena mainīsies tādu faktoru dēļ, kas ir saistīti ar procentu likmju izmaiņām (parāda vērtspapīru gadījumā) vai ar plašām izmaiņām kapitāla tirgū (kapitāla vērtspapīru gadījumā), kuras nav saistītas ar kādu konkrētu vērtspapīru emitentu.

Bankas Patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārējos apvienotajos ienākumos novērtēto (FVTOCI) finanšu instrumentu portfeļa pozīcijas risks tiek pārvaldīts, nosakot zaudējumu indikatoru („*stop loss*”) limitu katram atsevišķi iegādātam finanšu instrumentam un nosaka, ka ir jāizvērtē lietderība pārdot finanšu instrumentu gadījumā, ja potenciālie zaudējumi no tā realizācijas sasniedz 25% no tā iegādes vērtības.

Nosakot „*stop loss*” limitu, Banka ierobežo varbūtību ciest pārmērīgus zaudējumus no finanšu instrumentu vērtības samazināšanās.

PROCENTU LIKMJU RISKS

Procentu likmju risks ir procentu likmju izmaiņu iespējamā nelabvēlīgā ietekme uz Bankas ienākumiem/izdevumiem (un rezultātā Bankas pašu kapitālu) un Bankas ekonomisko vērtību. **Procentu likmju riska rašanās avoti ir:**

- Cenu izmaiņu risks (*repricing risk*) jeb iespēja ciest zaudējumus, mainoties procentu likmēm un pastāvot atšķirībām aktīvu, pasīvu un ārpusbilances pozīciju atlikušajos vai procentu likmes pārskatīšanas termiņos.
- Ienesīguma līknes risks (*yield curve risk*) jeb iespēja ciest zaudējumus negaidītu izmaiņu ienesīguma līknes slīpumā (*slope*) un aprisēs (*shape*) dēļ.
- Bāzes risks (*basis risk*) jeb iespēja ciest zaudējumus, mainoties procentu likmēm finanšu instrumentiem ar vienādiem pārskatīšanas termiņiem, bet atšķirīgām bāzes likmēm.
- Izvēles risks (*optionality risk*) jeb iespēja ciest zaudējumus, ja finanšu instruments tieši (iespējas līgumi) vai netieši (aizdevumi ar pirmstermiņa atmaksas iespēju, noguldījumi uz pieprasījumu) paredz Bankas klientam izvēles iespēju.

Procentu likmju riska pārvaldīšanas mērķis ir mazināt procentu likmju riska ietekmi uz Bankas bilanci un ienākumiem.

Procentu likmju riska novērtēšanai Banka regulāri novērtē un plāno pārcenošanas termiņstruktūru, aprēķina Bankas ekonomiskas vērtības samazinājumu nelabvēlīgu procentu likmju izmaiņas dēļ un nosaka procentu riska segšanai nepieciešamā kapitāla apmēru.

Bankas procentu likmju riska novērtēšana balstās uz šādiem pamatprincipiem:

- Tiek novērtēta procentu likmju izmaiņu ietekme uz Bankas finanšu rezultātu un ekonomisko vērtību:
 - procentu likmju riska novērtēšana no ienākumu perspektīvas – īstermiņa perspektīvā tiek novērtēta procentu likmju izmaiņu ietekme uz tīrajiem procentu ienākumiem un citiem ar procentu likmēm saistītiem ienākumiem un izdevumiem;
 - procentu likmju riska novērtēšana no ekonomiskās vērtības perspektīvas – ilgtermiņa perspektīvā tiek novērtēta procentu likmju izmaiņu ietekme uz Bankas ekonomisko vērtību. Ar jēdzienu Bankas ekonomiskā vērtība apzīmē nākotnes tīrās naudas plūsmas pašreizējo vērtību, kas noteikta, diskontējot nākotnes naudas plūsmas ar pašreizējo tirgus procentu likmi.
- Tiek noteikts tekošais procentu likmju riska līmenis, kā arī identificētas situācijas, kad Bankas pakļautība procentu likmju riskam kļūst vai varētu kļūt pārmērīgi liela.
- Tiek novērtēti visi būtiskie ar aktīviem, saistībām un ārpusbilances posteņiem saistītie procentu likmju riski – cenu izmaiņu risks, ienesīguma līknes risks, bāzes risks un izvēles risks. Procentu likmju riska novērtēšana un pārvaldīšana tiek veikta, balstoties uz pārcenošanas termiņstruktūras starpības analīzi (*gap analysis*), ilguma analīzi (*duration analysis*) un simulācijas tehnikas (*simulation approaches*).

Simulācijas tehnikas izmantošanas rezultātā tiek iegūtas iespējamās izmaiņas Bankas ekonomiskajā vērtībā. Saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvajiem noteikumiem Nr. 190 "Procentu likmju riska pārvaldīšanas, ekonomiskās vērtības samazinājuma aprēķināšanas un procentu likmju riska termiņstruktūras pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" tiek novērtēta ekonomiskās vērtības izmaiņas pie procentu likmju izmaiņām +/- 200 bāzes punktiem, kā arī pēkšņām un negaidītām procentu likmju izmaiņām kādā no sešiem stresa scenārijiem, kas noteikti Eiropas Banku iestādes pamatnostādņēs EBA/GL/2018/02 (2018. gada 19. jūlijs) "Pamatnostādnes par procentu likmes riska pārvaldību, kas izriet no netirdzniecības portfeļa darbībām".

Tiek noteikta arī procentu likmju riska ietekme uz Bankas peļņu un zaudējumiem, kā arī Bankas pašu kapitālu, pieņemot, ka procentu likmes paralēli palielinās par 1 procentu (jeb 100 bāzes punktiem), un procentu likmju izmaiņas notiek perioda vidū. Ietekme uz Bankas pašu kapitālu tiek vērtēta, ņemot vērā iespējamās izmaiņas Bankas pārdošanai pieejamo finanšu aktīvu portfeli.

Bankas Risku kontroles departaments pirms darījumu ar finanšu instrumentiem veikšanas (izņemot atvasinātos finanšu instrumentus) veic darījuma potenciālās ietekmes uz procentu likmju termiņstruktūru un Bankas ekonomisko vērtību novērtējumu.

Bankas Kredītu departaments darījumu projektu sagatavošanas laikā procentu likmes noteikšanai izmanto Bankas Procentu likmju noteikšanas vadlīnijas. Aizdevuma procentu likme tiek noteikta tā, lai segtu visas ar aizdevuma izsniegšanu saistītās izmaksas un kompensētu risku, ko uzņēmusies Banka, t.i.:

- Procentu samaksu par aizņemtajiem līdzekļiem vai atlīdzības samaksu par citiem riska darījumiem.
- Aizdevuma apkalpošanas izmaksas.
- Iespējamo zaudējumu segšanu (riskā prēmiju).
- Nodrošinātu peļņu.

Aizdevuma procentu likme (atlīdzība) konkrētam darījumam ir atkarīga no individuāla aizdevuma riska.

Lai novērtētu nelabvēlīgu izmaiņu procentu likmēs ietekmi uz Bankas darbības ienesīgumu un ekonomisko vērtību saspringtas tirgus situācijas gadījumā, Banka veic regulāru procentu likmju riska stresa testēšanu.

OPERACIONĀLAIS RISKS

Operacionālais risks ir iespēja ciest zaudējumus nepilnīgu vai prasībām neatbilstošu Bankas iekšējo procesu norises, cilvēku un sistēmas darbības, vai arī ārējo apstākļu ietekmes dēļ. Ar operacionālo risku saprot risku, ka var samazināties Bankas ienākumi (vai rasties papildus izdevumi) un samazināties pašu kapitāla apmērs dažādu cilvēku kļūdu, sistēmu, t.sk. informācijas tehnoloģiju sistēmu, kļūdu vai darbības pārtraukumu, darījumu juridiskās dokumentācijas trūkumu, klientu interešu neievērošanas, iekšējās un ārējās krāpšanas, materiālo aktīvu bojājumu dēļ. Informācijas tehnoloģiju riski un juridiskie riski tiek vērtēti operacionālā riska ietvaros.

Operacionālā riska pārvaldīšanas mērķis – operacionālā riska rašanās avotu identificēšana, pārvaldīšanas metožu noteikšana, lai minimizētu Bankas iespējamus zaudējumus, kas varētu rasties operacionālā riska notikuma rezultātā.

Par operacionālā riska ikdienas identificēšanu ir atbildīgi visi Bankas darbinieki, un operacionālā riska pārvaldīšanas pamatelementi ir:

- Operacionālā riska identifikācija.
- Operacionālā riska pašnovērtēšana.
- Operacionālā riska monitorings.
- Operacionālā riska kontrole un minimizācija.
- Operacionālā riska stresa testēšana.

Ja operacionālā riska notikuma zaudējumi pārsniedz 5 000,00 EUR vai viena veida notikumu biežums pārsniedz 5 gadījumus nedēļā, par šādiem gadījumiem nekavējoties tiek informēts Risku direktors un par Risku kontroles departamentu atbildīgais Valdes loceklis.

BIZNESA MODEĻA RISKS

Biznesa modeļa risks ir risks, ka izmaiņas uzņēmējdarbības vidē un Bankas nespēja savlaicīgi reaģēt uz šīm izmaiņām, vai nepārdomāta/nepamatota Bankas ilgtermiņa darbības stratēģija vai biznesa modelis, vai Bankas nespēja nodrošināt nepieciešamos resursus stratēģijas vai dzīvotspējīga un ilgtspējīga biznesa modeļa ieviešanai var nelabvēlīgi ietekmēt Bankas peļņu, pašu kapitāla apmēru un likviditāti.

Bankas biznesa modeļa riska pārvaldīšanas politika ir vērsta uz tādas riska pārvaldības sistēmas izveidi, kas ļautu Bankai savlaicīgi reaģēt uz izmaiņām biznesa vidē un savlaicīgi pieņemt nepieciešamos lēmumus.

Biznesa modeļa riska pārvaldīšanai Banka izveido piemērotu stratēģiskās plānošanas sistēmu, kuras ietvaros tā analizē un izvērtē tās biznesa modeļa dzīvotspēju (t.sk. pelnītspēju 12 mēnešu periodā), ilgtspēju (t.sk. pelnītspēju turpmāko triju gadu laikā), kā arī dzīvotspējas un ilgtspējas pakļautību būtiskiem riskiem.

Bankas biznesa modeļa riska pārvaldība ietver arī nepieciešamo resursu stratēģijas ieviešanai pietiekamības kontroli un Bankas darbības stratēģijas ietekmes uz Bankas ienākumiem, izdevumiem un pašu kapitāla apmēra plānošanu.

Bankas stratēģiskā plānošana pamatojas uz konservatīviem, pesimistiskiem makroekonomiskajiem pieņēmumiem.

Stratēģiskā plānošana tiek veikta, vienlaicīgi pārbaudot vairākus iespējamus Bankas darbības attīstības scenārijus, izmantojot Bankas rīcībā esošo iekšējo un ārējo informāciju par valsti, kurās Banka veic vai plāno veikt savu darbību, makroekonomisko rādītāju attīstību, Bankas darbību ietekmējošo nozaru iespējamo attīstību, Bankas darbību ietekmējošo nozaru iespējamo attīstību iespējamām izmaiņām atbilstības likumos, noteikumos un standartos, konkurentu darbību un citiem faktoriem, kas var būtiski ietekmēt Bankas mērķu sasniegšanu.

Bankas attīstības stratēģijā tiek noteikti:

- Darbības mērķi, t.sk., plānotais finansiālais stāvoklis, darbības veidi, mērķa tirgus, mērķa klienti.
- Risku stratēģija, t.sk., nosaka risku apetītes līmeni (*risk appetite*), pieļaujamo risku līmeni (*risk tolerance*) un galējo iespējamo riska līmeni (*risk capacity*), kuru Banka spēj segt ar tai pieejamiem resursiem un rīcību pieļaujamā risku līmeņa ievērošanas nodrošināšanai.
- Kapitāla pietiekamības uzturēšanas stratēģija, t.sk., nosaka ar Bankas plānoto darbību saistīto risku segšanai nepieciešamā kapitāla apmēru, vēlamo kapitāla līmeni (kapitāla pietiekamības rādītāja mērķus) un tā sasniegšanas plānu, kapitāla palielināšanas avotus.

Bankas Risku kontroles departaments un Finanšu analīzes un modelēšanas departaments veic stratēģiskā plānošanā izmantoto parametru un plānoto finanšu rezultātu salīdzināšanu ar faktiskajiem rādītājiem.

Biznesa modeļa riska segšanai nepieciešamā kapitāla apmērs tiek noteikts iekšējās kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa ietvaros reizi gadā.

SISTĒMISKAIS RISKS

Sistēmisks risks ir finanšu sistēmas darbības traucējumu risks, kam var būt ievērojama negatīva ietekme uz finanšu sistēmu un reālo ekonomiku. Tas ir risks, ka viena sistēmas daļiņnieka nespēja izpildīt savas saistības izraisīs citu daļiņnieku vai finanšu iestāžu nespēju noteiktajā laikā izpildīt savas saistības. Šāda situācija var radīt ievērojamas likviditātes vai kredīta problēmas, bet tas savukārt var apdraudēt finanšu tirgus stabilitāti.

Sistēmiskais risks tiek pārvaldīts biznesa modeļa riska pārvaldīšanas politikas ietvaros un ņemts vērā, nosakot visaptverošā stresa testu scenārijus.

VALSTS RISKS

Valsts risks ir iespēja ciest zaudējumus, ja Bankas aktīvi ir izvietoti valstī, kuras ekonomisko un politisko faktoru izmaiņu rezultātā Bankai var rasties problēmas atgūt savus aktīvus paredzētajā laikā un apjomā. Partneru un emitentu saistību nepildīšanu cēloņi galvenokārt ir valūtas devalvācija, nelabvēlīgas izmaiņas likumdošanā, jaunu ierobežojumu un barjeru radīšana un citi, tai skaitā *force majeure*, faktori.

Valstu riska pārvaldīšanas mērķis ir mazināt Bankas darbības risku, izvietojot aktīvus tādā veidā, lai ierobežotu pozīciju un darījumu, kas izvietoti ārpus Latvijas Republikas robežām, risku.

Katrai valstij, ar kuras rezidentiem Banka nolemj veikt riska darījumus, tā nosaka maksimālus valstu riska limitus.

Valstu riska limiti tiek attiecināti uz visiem darījumiem ar citu valstu rezidentiem.

Bankas Risku kontroles departaments regulāri seko līdzi juridiskai, sociālajai un politiskai situācijai Bankas interešu lokā ietilpstošajās valstīs. Maksimālie valstu riska limiti var tikt pārvērtēti un apstiprināti gadījumos, kad ir parādījusies jauna informācija par izmaiņām.

DARBĪBAS ATBILSTĪBAS RISKS

Darbības atbilstības risks ir risks, ka Bankai var rasties zaudējumi vai tai var tikt uzlikti tiesiski pienākumi, vai pret to var tikt piemērotas sankcijas, vai var pasliktināties tās reputācija, jo Banka neievēro vai pārkāpj atbilstības likumus, noteikumus un standartus.

- **Bankas Darbības atbilstības kontroles departamenta pienākumos ietilpst:**
- Darbības atbilstības riska identificēšana, novērtēšana un dokumentēšana, t. sk. nodrošinot, ka pirms jaunas darbības sākšanas (t.sk. pirms jaunu finanšu pakalpojumu vai būtisku izmaiņu esošajos finanšu pakalpojumos ieviešanas, procedūru ieviešanas, jaunu klientu vai sadarbības partneru apstiprināšanas) tiek identificēts ar šo darbību saistītais darbības atbilstības risks un novērtēts, vai, veicot šo darbību, Banka ievēros atbilstības likumus, noteikumus un standartus.
- Sadarbojoties ar atbildīgajām Bankas struktūrvienībām, identificēt ar jaunu normatīvo aktu (t.sk. starptautisku tiesību aktu, starptautisku iniciatīvu, standartu, līgumu, lēmumu u.tml.) piemērošanu saistītos darbības atbilstības riskus un sadarbībā ar attiecīgajām struktūrvienībām izstrādāt pamatprincipus Bankai saistošo prasību ieviešanai iekšējos normatīvajos dokumentos.
- Konsultāciju un atbalsta sniegšana Bankas darbiniekiem, lai nodrošinātu, ka tie savu amata pienākumu izpildē ievēro atbilstības likumus, noteikumus un standartus.

REPUTĀCIJAS RISKS

Reputācijas risks ir risks, ka Bankas klientiem, darījumu partneriem, akcionāriem, uzraudzības iestādēm un citām Bankas darbībā ieinteresētām personām (*stakeholders*) var izveidoties negatīvs viedoklis par Banku kādas tās darbības vai bezdarbības rezultātā un tas var negatīvi ietekmēt Bankas spēju uzturēt esošās vai izveidot jaunas darījumu attiecības ar tās klientiem un citiem darījumu partneriem, kā arī negatīvi ietekmēt Bankas finansējuma pieejamību. Reputācijas riska notikumu rezultātā var palielināties citi Bankas darbībai piemītošie riski (kredītrisks, likviditātes risks, tirgus riski u.c.), un tas var negatīvi ietekmēt Bankas peļņu, pašu kapitāla apmēru un likviditāti.

Reputācijas risks pēc savas būtības ir saistīts ar visiem Bankas darbībai piemītošajiem riskiem, tāpēc par tā pārvaldīšanu ikdienā savas kompetences ietvaros ir atbildīgs katrs Bankas darbinieks.

Kā galvenās reputācijas risku izraisošās jomas Banka identificē:

- Darbības atbilstība.
- Klientu apkalpošanas standartu ievērošana un pakalpojumu kvalitāte.
- Informācijas tehnoloģiju drošība.

- Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas riska un sankciju riska pārvaldība.

Darbības nepārtrauktības nodrošināšanas ietvaros Banka plāno iekšējos un ārējos komunikācijas kanālus un to potenciālo saturu.

Reputācijas riska segšanai nepieciešamā kapitāla apmērs tiek noteikts iekšējās kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa ietvaros reizi gadā.

PĀRMĒRĪGAS SVIRAS RISKS

Pārmērīgas sviras risks ir risks, kas rodas no Bankas neaizsargātības, kuru izraisījusi faktiskā vai iespējama svira tās finansējuma struktūrā, kuras dēļ var būt nepieciešami neparedzēti korektīvi pasākumi attiecībā uz Bankas Attīstības stratēģiju, tostarp finanšu grūtību izraisīta aktīvu pārdošana, kas varētu radīt zaudējumus vai atlikušo aktīvu vērtības korekcijas.

Pārmērīgas sviras riska pieaugumu var radīt Bankas pirmā līmeņa kapitāla samazināšanās zaudējumu rezultātā, kā arī Bankas riska darījumu pārmērīga uzkrāšanās pret Bankas pirmā līmeņa kapitālu. Bankas pārmērīgas sviras risku raksturo sviras rādītājs un nesaskaņotība starp aktīviem un saistībām.

Sviras rādītāju aprēķina pārskata sniegšanas atsauces datumā, dalot Bankas pirmā līmeņa kapitāla mēru ar visu aktīvu, kas nav atskaitīti, nosakot pirmā līmeņa kapitālu, atvasināto instrumentu vērtību, palielinājumu par vērtspapīru finansēšanas darījumu darījuma partnera kredītrisku un ārpusbilances posteņu riska darījumu vērtību mēru summu un izsaka procentos.

KAPITĀLA PĀRVALDĪBA

Bankas kapitāla pārvaldīšanas mērķis ir ārējo, t.i., Eiropas Parlamenta un Padomes, Latvijas Bankas, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas un SFPS, prasību ievērošana un kapitāla pietiekamības normatīvu uzturēšana, kā arī Bankas pašu kapitāla apmēra, elementu un to īpatsvara uzturēšana tādā apmērā, ka tas ir pietiekams Bankas pašreizējai un plānotajai darbībai piemītošo būtisko risku segšanai.

Kapitāla pietiekamības normatīvi atspoguļo tos kapitāla resursus, kas nepieciešami, lai Banka nodrošinātos pret kredītrisku, operacionālo risku, norēķinu risku, kredīta vērtības korekcijas (CVA) risku un tirgus risku.

Minimālo pašu kapitāla prasību aprēķinā, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012, Banka piemēro:

- Standartizēto pieeju – kredītriskam, darījuma partnera kredītriskam (izņemot atvasināto finanšu instrumentu gadījumā), tirgus riskam, kredīta vērtības korekcijas (CVA) riskam un norēķinu/piegādes riskam.
- Sākotnējās riska darījuma vērtības metodi – darījuma partnera kredītriska apmēra noteikšanai (atvasināto finanšu instrumentu gadījumā).
- Pamatrādītāja pieeju – operacionālajam riskam.
- Vienkāršo metodi – kredītriska mazināšanai (finanšu nodrošinājuma gadījumā).

Iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā Banka aprēķina nepieciešamā kapitāla

apmēru šādu risku segšanai:

- Kredītriskam; Banka ir novērtējusi, ka kredītriska segšanai 2022.-2024. gadam jāuztur kapitāla apmērs atbilstoši tam scenārijam, kurš dod lielāko rezultātu (8.61% no Bankas riska darījumu riska svērtās vērtības).
- Tirgus riskiem:
 - ārvalstu valūtas riskam; Banka ir novērtējusi, ka ārvalstu valūtas riska segšanai 2022. līdz 2024.gadā jāuztur kapitāla apmērs atbilstoši tam scenārijam, kurš dod lielāko rezultātu (0.8% no Bankas pašu kapitāla);
 - norēķinu riskam; Banka norēķinu riska segšanai nepieciešamā kapitāla apmēru nosaka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes (ES) Regulu Nr. 575/2013 aprakstīto pieeju 31.12.2021. bija 0 euro, un Banka novērtē, ka nav nepieciešams atsevišķi uzturēt kapitālu šī riska segšanai;
 - pozīcijas riskam; Banka regulāri, reizi mēnesī izvērtē, kā tirgus risku lielumu ietekmē finanšu instrumentu tirgus likviditāte. Visi Bankas Patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārējos apvienotajos ienākumos novērtēto finanšu instrumentu portfeli esošie finanšu instrumenti tika tirgoti likvīdos tirgos. Ņemot vērā to, ka tuvākajos trijos gados Banka neplāno būtiski palielināt Patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārējos apvienotajos ienākumos novērtēto finanšu instrumentu portfeli, saglabājot likvīdu portfeļa termiņstruktūru un kvalitāti, pieņemot, ka jauni ieguldījumi (to, kuru termiņš jau iestājies vai kuri ir pārdoti) tiks veikti līdzīga termiņa finanšu instrumentos, piesardzīgi izdarot pieņemumus par šo ieguldījumu kvalitāti, Banka modelēja nepieciešamo kapitāla prasības apjomu.
- Operacionālajam riskam; nosakot nepieciešamā kapitāla apmēru Banka ņem vērā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 aprakstīto pamatrādītāju pieeju aprēķināto kapitāla prasību, Bankas datu bāzēs uzkrāto informāciju par operacionālā riska notikumiem, Bankas veiktā operacionālā riska pašnovērtējuma rezultātus, kā arī stresa testēšanas rezultātus.
- Procentu likmju riskam netirdzniecības portfeli; Banka ir novērtējusi, ka procentu likmju riska netirdzniecības portfeli segšanai 2022. līdz 2024.gadā jāuztur kapitāla apmērs atbilstoši tam scenārijam, kurš dod lielāko rezultātu (11.04% no Bankas pašu kapitāla).
- Koncentrācijas riskam; Banka saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 03.11.2020. normatīvajos noteikumos Nr. 209 „Kapitāla un likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvie noteikumi” aprakstīto piemēro vienkāršoto metodi nepieciešamā kapitāla apmēra noteikšanai. Kredītportfeļa koncentrācijas riska analīzes ietvaros, tiek veikta:
 - individuālās koncentrācijas analīze;
 - nozaru koncentrācijas riska analīze;
 - nodrošinājuma koncentrācijas riska analīze;
 - valūtas nesakritības riska analīze.

Koncentrācijas riska segšanai nepieciešamā kapitāla kopējais apmērs tiek noteikts,

summējot visu atsevišķi veikto aprēķinu rezultātus. Veicot individuālās koncentrācijas analīzi, Banka izvērtē visa kredītportfeļa riska darījumu koncentrāciju, kā arī Amortizētajā vērtībā novērtēto finanšu instrumentu portfeli, FVTOCI finanšu instrumentu portfeli un prasībām pret monetārajām finanšu iestādēm apmēru.

- Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas riskam (ieskaitot sankciju risku); Banka saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 03.11.2020. normatīvajos noteikumos Nr. 209 „Kapitāla un likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvie noteikumi” aprakstīto piemēro vienkāršoto metodi nepieciešamā kapitāla apmēra noteikšanai un iekšējo modeļi, galarezultātā izvēloties lielāko no aprēķina rezultātiem.
- Likviditātes riskam; Likviditātes riska segšanai nepieciešamā kapitāla apmērs tiek noteikts, vadoties no likviditātes riska stresa testēšanas rezultātiem. Gadījumos, ja likviditātes stresa testa scenāriju analīzes rezultātā ir iespējama hipotētiska kāda likviditāti raksturojoša rādītāja ārējā normatīva neievērošana, tiek noteikts iespējamo izdevumu apmērs, kādi Bankai varētu rasties, veicot pasākumus, lai tiktu ievēroti likviditātes rādītāju ārējie normatīvi. Šie hipotētiskie izdevumi kalpo par nepieciešamā kapitāla apmēru likviditātes riska segšanai.
- Pārējiem riskiem:
 - reputācijas riskam; ar reputācijas riska novērtēšanai izveidotā modeļa palīdzību, tiek noteikts uzturēt kapitāla prasību 0.8% apmērā no Bankas pašu kapitāla;
 - biznesa modeļa riskam; ar biznesa modeļa riska novērtēšanai izveidotā modeļa palīdzību, tiek noteikts uzturēt kapitāla prasību 1.5% apmērā no Bankas pašu kapitāla;
 - citiem riskiem; Banka citu risku segšanai nepieciešamo kapitāla apmēru nosaka saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 03.11.2020. normatīvajos noteikumos Nr. 209 „Kapitāla pietiekamības un likviditātes novērtēšanas procesa izveides normatīvie noteikumi” aprakstīto vienkāršoto metodi, proti, kā 5 procentus no minimālo regulējošo kapitāla prasību kopsummām. Kā citus riskus, kuriem būtu nepieciešams papildus kapitāla apmēra novērtējums, Banka saskaņā ar tās būtisko risku novērtējumu nosaka: atlikušo risku, valsts risku, darbības atbilstības risku, pārmērīgas sviras risku, modeļa risku, sistēmisko risku, informācijas tehnoloģiju risku, ilgtspējas risku.

Banka kopējo nepieciešamā kapitāla apmēru nosaka, summējot visu risku, kuriem Banka nosaka kapitālu tās iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā, segšanai nepieciešamā kapitāla apmēru. Papildus risku segšanai nepieciešamā kapitāla apmēra noteikšanai Banka nosaka ieteicamo kapitāla rezervi, lai nodrošinātu, ka Bankas kapitāls ir pietiekams iespējamu Bankas darbībai būtisku nelabvēlīgu scenāriju iestāšanās gadījumā, kā arī lai nodrošinātu, ka Bankas kapitāls ir pietiekams visa ekonomiskā cikla laikā, t.i., ekonomikas augšupejas periodā Banka izveido kapitāla rezervi zaudējumu segšanai, kas var rasties ekonomikas lejupslīdes periodā. Ieteicamās kapitāla rezerves apmērs tiek noteikts, pamatojoties uz Bankas veiktā visaptverošā stresa testu rezultātiem.

Bankas pārvaldāmā kapitāla apmērs pārsniedz kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā novērtētā visu Bankai būtisko risku segšanai nepieciešamā kapitāla apmēru, kā arī Bankas kapitāla pietiekamības rādītāja mērķi, kas 2022. gadam noteikts 16% apmērā.

Banka lieto Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 noteikto pašu kapitāla definīciju un pašu kapitāla apmēra aprēķināšanas kārtību, kas atbilstoši Bankas rīcībā esošajiem instrumentiem ietverta Bankas Pašu kapitāla un pašu kapitāla prasību aprēķināšanas procedūrā. Proti, aprēķinā izmantojamo kapitālu veido pašu kapitāla pirmā līmeņa elementi, kas ietver apmaksāto pamatkapitālu, rezerves kapitālu, nesadalīto peļņu, ieskaitot pārskata gada peļņu, kas nav paredzēta dividenžu izmaksai, atskaitot pārdošanai pieejamo finanšu aktīvu pārvērtēšanas negatīvo rezervi, nemateriālos aktīvus, tekošā gada zaudējumus, vērtības korekcijas, saistībā ar piesardzīgas vērtēšanas prasībām un nepietiekama seguma apmēra summu, attiecībā uz ienākumus nenesošiem riska darījumiem.

Bankas iekšējais dokuments, kas attiecas uz Bankas iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesu ir Iekšējā kapitāla un likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesa procedūra.

**PAŠU KAPITĀLA UN KAPITĀLA PIETIEKAMĪBAS RĀDĪTĀJU APRĒKINA
KOPSAVILKUMA PĀRSKATS**

N.p.k.	Pozīcijas nosaukums	31.03.2023. (neauditēts)	31.12.2022. (auditēts)
1.	Pašu kapitāls (1.1.+1.2.)	28 809	27 973
1.1.	Pirmā līmeņa kapitāls (1.1.1.+1.1.2.)	28 809	27 973
1.1.1.	Pirmā līmeņa pamata kapitāls	28 809	27 973
1.1.2.	Pirmā līmeņa papildu kapitāls	-	-
1.2.	Otrā līmeņa kapitāls	-	-
2.	Kopējā riska darījumu vērtība (2.1.+2.2.+2.3.+2.4.+2.5.+2.6.+2.7.)	125 992	133 455
2.1.	Riska darījumu riska svērtā vērtība kredīriskam, darījumu partnera kredīriskam, atgūstamās vērtības samazinājuma riskam un neapmaksātās piegādes riskam	96 588	103 441
2.2.	Kopējā riska darījumu vērtība norēķinu/piegādes riskam	-	-
2.3.	Kopējā riska darījumu vērtība pozīcijas riskam, ārvalstu valūtas riskam un preču riskam	1 978	2 585
2.4.	Kopējā riska darījumu vērtība operacionālajam riskam	27 426	27 426
2.5.	Kopējā riska darījumu vērtība kredīta vērtības korekcijai	-	3
2.6.	Kopējā riska darījumu vērtība, kas saistīta ar lielajiem riska darījumiem tirdzniecības portfeli	-	-
2.7.	Citas riska darījumu vērtības	-	-
3.	Kapitāla rādītāji un kapitāla līmeņi		
3.1.	Pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītājs (1.1.1./2.*100)	22.87%	20.96%
3.2.	Pirmā līmeņa pamata kapitāla pārpalikums (+)/ deficīts (-) (1.1.1.-2.*4.5%)	23 139	21 968
3.3.	Pirmā līmeņa kapitāla rādītājs (1.1./2.*100)	22.87%	20.96%
3.4.	Pirmā līmeņa kapitāla pārpalikums (+)/deficīts (-) (1.1.- 2.*6%)	21 249	19 966
3.5.	Kopējais kapitāla rādītājs (1./2.*100)	22.87%	20.96%
3.6.	Kopējais kapitāla pārpalikums (+)/ deficīts (-) (1.-2.*8%)	18 730	17 297
4.	Kopējo kapitāla rezervju prasība (4.1.+4.2.+4.3.+4.4.+4.5.)	3 389	3 469
4.1.	Kapitāla saglabāšanas rezerve	3 150	3 336
4.2.	Saglabāšanas rezerve saistībā ar dalībvalsts līmenī konstatēto makroprudenciālo vai sistēmisko risku	-	-
4.3.	Iestādei specifiskā precikliskā kapitāla rezerve	239	133
4.4.	Sistēmiskā riska kapitāla rezerve	-	-
4.5.	Citas sistēmiski nozīmīgas iestādes kapitāla rezerve	-	-
5.	Kapitāla rādītāji, ņemot vērā korekcijas		
5.1.	Aktīvu vērtības korekcijas apmērs, kas piemērots prudenciālajiem mērķiem	-	-
5.2.	Pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītājs, ņemot vērā 5.1. rindā minētās korekcijas apmēru	22.87%	20.96%
5.3.	Pirmā līmeņa kapitāla rādītājs, ņemot vērā 5.1. rindā minētās korekcijas apmēru	22.87%	20.96%
5.4.	Kopējais kapitāla rādītājs, ņemot vērā 5.1. rindā minētās korekcijas apmēru	22.87%	20.96%

Banka nepiemēro Regulas (ES) Nr. 575/2013 473.a pantā noteikto pārejas periodu 9.starptautiskā finanšu pārskatu standarta ieviešanai.

Banka neizmanto Regulas Nr. 575/2013 468. pantā noteikto pagaidu režīmu attiecībā uz nerealizēto peļņu vai zaudējumiem no finanšu aktīviem, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārējos apvienotajos ienākumos, lai reaģētu uz COVID-19 pandēmiju, jo tās pašu kapitāls, kapitāla un sviras rādītāji būtiski pārsniedz prasības.

AS "LPB Bank"
Brīvības iela 54, Rīga
Latvija, LV - 1011

www.lpb.lv
info@lpb.lv
+371 67772999